

Eerst zien, dan geloven.
(Lucas 1: 5 - 25)

Onvrijwillige kinderloosheid veroorzaakt een diep en stil verdriet. Het is een teer en heikel onderwerp, doorgaans alleen onderwerp van gesprek in de spreekkamer van de dokter.

Partners proberen er op hun eigen manier mee om te gaan; het is al moeilijk om er samen over te spreken, laat staan met anderen.

De eeuwen door zijn er vrouwen en mannen geweest, die hebben gehunkerd naar de kinderzegen. Voor velen van hen is het er nooit van gekomen.

Door de ontwikkeling van de medische wetenschap en de techniek bestaan er nu mogelijkheden, die eerder ondenkbaar leken.

Na een lang traject met veel onderzoeken en periodes van teleurstelling en hoop kunnen een aantal vrouwen in onze tijd toch zwanger raken. Maar niet iedere poging is succesvol. Dan rest niets anders dan berusten in het schijnbaar onvermijdelijke.

Zo'n echtpaar ontmoeten we in dit verhaal; onvrijwillig kinderloos, ze hebben de moed al lang op gegeven. Ze zijn op hoge leeftijd gekomen, zo horen we.

Zacharias heet de man; die naam betekent: de Heer is gedachtig geweest. Anders gezegd: Hij denkt aan ons, is ons niet vergeten. Maar, ziet Hij ons gemis, heeft Hij onze talrijke gebeden wel gehoord?

Elisabeth heet de vrouw; die naam betekent: God is eed. Anders gezegd: Hij is trouw, Hij houdt zich aan Zijn beloften.

Zacharias hoorde bij de priestergroep van Abia; Elisabeth kwam ook uit een familie van priesters. Zij stamde af van Aäron; zij was vernoemd naar diens vrouw. Hun achtergrond en opvoeding vertoonden veel overeenkomsten; in maatschappelijk en godsdienstig opzicht was dit een ideaal huwelijk.

Zacharias en Elisabeth waren vrome en gelovige mensen, die zich strikt aan *alle* geboden en wetten van God hielden, zo lezen we.

Maar het is stil in huis en stil in hun leven. Kinderloos: het ergste dat je als Israëliet kon treffen.

Niet omdat een mens zonder kinderen niet zinvol kan leven, maar omdat jouw geslacht ophoudt te bestaan en zo afgesneden wordt van de lijn naar Gods toekomst. Zo was de gedachte in die tijd.

Des te zwaarder woog die last, omdat de omgeving kinderloosheid zelfs zag als een straf van God. Veel kinderen hebben, vooral zonen, werd gezien als een bijzondere zegen. Voor dit echtpaar gold dus het omgekeerde.

De kinderloze situatie van Elisabeth is te vergelijken met die van Sara, de vrouw van aartsvader Abraham, die eeuwen eerder leefde. Twee overduidelijke redenen maken in beide gevallen een zwangerschap naar menselijke maatstaf onmogelijk: onvruchtbaarheid en hoge leeftijd.

Maar het wonder uit vroeger dagen zal zich herhalen. Wat niemand meer verwacht, gebeurt, wat naar de mens gesproken onmogelijk is, vindt plaats.

Toch nog zwanger worden klinkt zo belachelijk, dat beide oude dames er bij de aankondiging ervan hartelijk om moeten lachen.

Zo wordt in de aankondiging van de geboorte van Johannes duidelijk gemaakt, dat hij op zeer bijzondere wijze als een geschenk van God ter wereld zal komen. Hij zal als voorloper van Jezus de Messias optreden.

Het leven van het bejaarde priestergezin staat model voor het Israël in die dagen. Het volk zuchtte onder de beruchte heerschappij van koning Herodes, vazal van de gehate Romeinse bezetter.

De heldere verkondiging van het evangelie is gedooft. De regelmaat van de eredienst gaat nog wel door, maar de hoopvolle verwachting is verslapt.

Er zijn overeenkomsten tussen toen en nu: dictatoriale heersers hebben de macht, angst en onzekerheid leven in de harten van de mensen, een somber toekomst perspectief overheerst: in wat voor wereld moeten onze kinderen en kleinkinderen opgroeien?

Hoe verliep de geschiedenis van Zacharias en Elisabeth ?

Priesters waren in die tijd ingedeeld in 24 afdelingen, die tweemaal per jaar gedurende een week de diensten in de tempel verzorgden. Daarnaast hadden zij een taak bij de drie grote pelgrimsfeesten. Alleen de voornaamste priesters woonden in Jeruzalem. Voor de anderen die elders woonden, zoals Zacharias, was het een parttime functie.

Ze hadden daarnaast nog een gewoon beroep in de burger maatschappij.

De priestergroep van Abia, waartoe Zacharias behoorde, had lotnummer 8.

Gedurende vaste, jaarlijks terugkerende perioden hadden zij dus dienst in de tempel. Voor die week werd dan een rooster gemaakt, waarbij elke familie om beurten aan bod kwam. Vervolgens werden per dag de functies onderling nader verdeeld door loting.

Een bijzonder voorrecht was, om dienst te mogen doen bij het brengen van het reukoffer in de ochtend en in de avond. Niemand viel deze eer tweemaal te beurt; bovendien was het aantal priesters zo groot dat velen nooit aan bod kwamen.

In de stilte van het heiligdom vindt dan de ontmoeting plaats tussen de dienstdoende priester en de boodschapper van God. Voor Zacharias zal het de mooiste dag worden van zijn hele, lange leven.

Wees niet bang. Je gebed is verhoord: je vrouw zal een zoon baren en je moet hem Johannes noemen.

Ja, ik ben wel blijven bidden, maar ik rekende niet meer op verhooring. De dingen zijn, zoals ze zijn. Er zal toch geen verandering komen. De aanvankelijke hoop is bij mij veranderd in teleurstelling; gaandeweg veranderde de teleurstelling in berusting.

Deze priester kent de verhalen en vertelt ze door aan de nieuwe generatie. Hij is vertrouwd met Gods geschiedenis met Zijn volk. Hij mag dienst doen in het huis van God en mag Gods zegen aan de mensen opleggen.

En toch: hij heeft meer moeite met de wonderen van vandaag dan met de wonderen van vroeger. Is God dan alleen van gisteren en niet meer van vandaag?

Vandaag doet Hij wat onmogelijk is: Hij maakt een nieuw begin door dit bijzondere kind. Dat nieuwe begin klinkt door in de naam van deze zoon: je moet hem *Johannes* noemen, *de Heer is genadig*. Daarom zal er niet alleen vreugde en blijdschap zijn bij zijn ouders; velen zullen zich over zijn geboorte verheugen.